

EL CONFLICTE ENTRE ISRAEL I PALESTINA

INTRODUCCIÓ

El conflicte àrab-israelià és el centre de les tensions del Pròxim Orient. Tot comença amb la immigració dels jueus a finals del segle XIX i s' aguditza amb la creació de l' estat de Israel al 1948, en un territori en què habitaven majoritàriament àrabs.

Israel ha modificat les seves fronteres ocupant amplies zones de Palestina, Síria i el sud del Líban que eren d'interès estratègic-militar, pels seus recursos, com l' aigua, o per la seva història. Israel justifica el seu dret a aquest territori basant-se en què fa dos mil anys existien a la zona regnes israelites. El sionisme com una forma de nacionalisme radical i excloent s' ha basat a una concepció mítica del territori.

Les resolucions de Nacions Unides van condemnar la ocupació però no van ser acompanyades de mesures de pressió que obligaren a Israel a retirar-se dels territoris ocupats. Israel, amb el suport tàcit de EEUU, ha aplicat una política de fets consumats, ha incrementat el nombre de assentaments de colons en territori àrab i l' ús de la força militar.

La població Palestina és aproximadament de sis milions de habitants. Al mes de juny de 1994, la Oficina de Nacions Unides tenia registrats a tres milions de refugiats palestins a l'Orient Mitjà.

Israel és una gran potència militar que destina el 22% del seu producte nacional brut a armament i és un dels grans receptors mundials d'ajuda. Els assentaments de colons jueus en territoris ocupats han sigut finançats casi en la seva totalitat amb diner dels Estats Units.

El procés de pau començat al 1991 ha obert una via de negociació entre àrabs i israelians i ha portat a la firma de un acord entre Israel, la Organització per a l' Alliberament de Palestina¹ (OAP) i els països àrabs, i a la celebració de les eleccions en territoris ocupats. Encara és necessari superar molts obstacles: els assentaments de colons jueus en territori àrab comprometen la possibilitat d'un futur estat palestí; la radicalització fanàtica d'alguns sectors israelians i palestins s'ha cobrat nombroses vides; el control del aigua en la regió per part dels jueus; els refugiats i presos polítics. I el futur de Jerusalem, que pel seu significat històric i religiós és una pesa clau per una coexistència pacífica en el futur.

El desenvolupament del conflicte àrab-israelià

A la fi de la Segona Guerra Mundial, la proclamació de l'Estat d'Israel el 1948 va estendre el conflicte àrab-israelià a tot l'Orient àrab. Els països àrabs van instrumentalitzar en molts casos la causa palestina per a la defensa dels seus propis interessos, mentre que els palestins, refugiats o residents, desorganitzats com a poble i sense Estat es veien en l'epicentre de complexos interessos d'un conflicte de repercussions mundials. Des de finals de la dècada de 1940, es van produir continus enfrontaments a un ritme d'un per dècada: proclamació de l'Estat israelià (1948-1949),

¹ Organització creada a Jerusalem el 1964 després de la celebració del primer congrés Nacional Palestí, que es proposava lluitar contra l'Estat d'Israel i obtenir la independència de Palestina. El seu principal líder va ser Yasir Arafat.

la crisi de Suez (1956), la Guerra de sis Dies (1967) i les crisis del petroli de 1973. Després d'aquestes dades, els enfrontaments van continuar al Líban.

El problema dels refugiats i el desenvolupament de l'OAP

Durant la guerra, entre el 1948 i el 1949, s'havia produït l'expulsió i la fugida de la població palestina, majoritàriament camperols, que s'havien refugiat en els campaments provisionals establerts en les línies de l'alto al foc. L'Estat d'Israel posteriorment es negà a readmetre'ls. A la Guerra dels Sis Dies es va aguditzar el problema quan una part de la població palestina (unes 30.000 persones) travessà el riu Jordà i es traslladà a Jordània mentre un altra part (un milió de persones) romanien als territoris ocupats sota l'administració militar israeliana en barris i pobles amb problemes d'abastament d'aigua, enllumenat, clavegueram i pavimentació. Els colons israelians s'estenien pels territoris ocupats a Palestina mitjançant una política d'assentaments amb una gran activitat constructora, que, paradoxalment, ser servia de mà d'obra àrab.

Els refugiats acollits a Jordània no podien ser empleats a l'agricultura per la manca de terres i els pocs recursos d'aigua disponibles en aquest mitjà àrid. Les dificultats per abastar les necessitats dels refugiats va generar tensions a Jordània. Els palestins van començar a actuar de forma independent; al no constituir un Estat, no tenien exèrcit per al que diverses organitzacions van preparar una sèrie d'accions de gran impacte mundial basades en accions terroristes i de sabotatge contra els interessos jueus: crema de collites interrupció de carreteres, conduccions d'aigua, segrests, voladura d'avions comercials jueus. Israel va respondre amb desproporcionats actes de violència contra Jordània i el Líban, països que acollien refugiats palestins, que foren qualificats de terrorisme d'estat. Les activitats dels grups palestins provocaven les represàlies jueves i aquesta situació semblava el malestar de l'exèrcit i la monarquia de Jordània.

El 1970 l'exèrcit jordà va protagonitzar una matança de refugiats palestins (**setembre negre**) seguida de l'expulsió i destrucció dels campaments situats a Jordània. En aquests anys, l'Organització per l'Alliberament de Palestina (OAP), fundada el 1964, era reconeguda a la ONU com l'únic interlocutor vàlid del poble palestí. Yasir Arafat, el seu líder, va explicar el 1974 davant l'Assemblea de les Nacions Unides que en una de les seves mans portava un fusell i en l'altra una branca d'olivera. No hi podia haver pau mentre que el territori dels àrabs palestins continués ocupat per Israel.

Per acabar amb les bases de l'OAP al Líban, i amb la intenció d'auxiliar als cristians (maronites) que mantenien una guerra civil des del 1975 amb els musulmans (drusos), Israel va ocupar el sud del país al 1982. Síria, que ja havia intervingut en el conflicte va tractar de frenar l'avanç israelià. L'OAP i entre ells, el propi Arafat, que estaven atrapats a Beirut, van haver d'abandonar la ciutat i van quedar dispersos en diversos països àrabs d'Àfrica i del Pròxim Orient. La impopularitat d'Israel anava en augment i el 1984, el govern Laborista israelià decidia la retirada incondicional de les tropes desplegades en el Líban.

Pels palestins dels territoris ocupats les condicions de vida eren nefastes: misèria, subalimentació, analfabetisme, atur i desarrelament. Al 1987 va esclatar la **Intifada** o rebel·lió de la població civil palestina dels territoris ocupats contra les forces armades que garantien la dominació jueva.

Cap a la solució del conflicte (des del 1991)

L'ambient d'enfrontament en els territoris ocupats, la instrumentalització de la causa palestina per Saddam Hussein durant la Guerra del Golf i la distensió internacional van imposar un tomb a la situació. L'octubre de 1991, es reunia a Madrid una Conferència de pau convocada pels EUA i l'URSS (dos mesos abans de la seva desaparició oficial) en la qual les delegacions palestina i israeliana van acceptar el principi de Pau a canvi de territoris. Israel es va comprometre a evacuar els territoris ocupats, que quedarien sota l'autonomia d'una autoritat municipal palestina, primer pas per a la configuració d'un futur Estat Palestí. A més es paralitzava la política d'assentaments de colons israelians. L'acord seria ratificat pel primer ministre israelià, el laborista Isaac Rabin, i el líder de l'OAP, Yasir Arafat.

El juliol de 1994, Arafat feia la seva entrada triomfal a Gaza, protegit per soldats palestins. Fou el primer acte de l'alliberament dels territoris ocupats, al que seguirien les terres de la riba esquerra del Jordà (Cisjordània). Mesos més tard, Arafat era ratificat com a president, *rais*, dels palestins per una gran majoria. Hauria de fer front als grups radicals palestins i a la pobresa d'aquests territoris.

L'assassinat de Rabin, el 4 de novembre de 1995, va posar en dificultats els acords i el procés de pau, encara fràgil, no està ni molts menys consolidat.

1. PROCÈS DE PAU AL PRÒXIM ORIENT

Després de la Guerra del Golf Pèrsic que va suposar el debilitament de Iraq com a potencia regional, que va trastocar les aliances al Pròxim Orient i va debilitar a la OLP, els Estats Units van decidir dissenyar un nou ordre regional que assegurés la estabilitat necessària pels seus interessos econòmics (abastiment de hidrocarburs, mercats, etc). Per això es feia imprescindible resoldre el conflicte arabo-israelí. Així que, suplantant a les Nacions Unides, van forçar les parts, palestins i israelians, per establir negociacions directes.

A finals del mes d' octubre de 1991 es va celebrar a Madrid la Conferència Internacional de Pau pel Pròxim Orient, en què participaren Israel i els seus veïns àrabs. Els palestins van estar representats pels dirigents dels territoris ocupats, dintre de la delegació jordana. A la Conferència es van establir dos canals de negociacions: trobades bilaterals entre Israel i els veïns àrabs per tractar els seus contenciosos específics; i encontres multilaterals pels assumptes que afecten a tots: aigua, refugiats, cooperació econòmica, seguretat, entre altres.

Al juny de 1992 els laboristes israelians, més partidaris d'un compromís amb els palestins, tornaren al govern i van reprendre les negociacions. D' immediat van constatar les dificultats per avançar en les negociacions bilaterals amb els palestins i la ineludibilitat de negociar directament amb la OLP. Davant els possibles costes interns de tal iniciativa es van establir un canal secret de negociacions entre laboristes i la OLP, que donaria resultats a mitjans de 1993.

Al setembre de 1993 la OLP i el govern d'Israel firmaren l' Acord d' Oslo: les dos parts es reconeixien mútuament i subscrivien una Declaració de principis per a l' autogovern dels palestins (DOP). En ella s' establia un període transitori de 5 anys, al llarg del qual es fomentaria la confiança mútua, s'establiria una primera àrea autònoma i s' aniran abordant gradualment els diferents aspectes de la disputa. L'acord va ésser ben acollit per la majoria de la població palestina dels territoris ocupats i per la població israelià, encara que també hi va haver oposició de certs grups per ambdues parts. L' acord va rebre el costat quasi unànime de la comunitat internacional.

A conseqüència de l' Acord en els següents mesos es va establir una administració autònoma palestina; la Autoritat Nacional Palestina (ANP) amb competències limitades a Gaza i Jericó; es va crear una policia palestina; s'alliberaren alguns presos palestins i es va autoritzar el retorn d'alguns dirigents de la OLP.

A la DOP, els temes més delicats (refugiats, colons, Jerusalem, estatut definitiu de la entitat palestina) es posposaren per una segona fase.

Però la persistència per part d'Israel, de les activitats de colonització, de la confiscació de terres i de la judaïtzació de Jerusalem; així com els retards israelians en la implementació dels acords i la continuació al fet de la ocupació israeliana aguditzaren les crítiques internes. Davant les protestes palestines Israel fa ús dels seus instruments de coerció: tancaments dels territoris, repressió, retenció dels presoners palestins, etc. En el camp palestí, la oposició al procés fou liderat pels grups islamistes, alguns dels grups recorria als atemptats indiscriminats contra objectius israelians.

Al setembre de 1995 es firmaren els Acords de Taba (Oslo II) que ampliaren les àrees autònomes a les principals ciutats de Cisjordania i les competències de la ANP. Però Israel va seguir controlant militarment la major part (el 96%) dels territoris palestins. Al gener de 1996 van tenir lloc les eleccions palestines; Arafat fou legitimat com a president de la ANP i fou escollit un Consell Legislatiu (parlament).

Del costat israelià també va créixer la oposició israeliana al procés; els ultra nacionalistes clamaren traïció i la major part de la població va sentir la inseguretat davant la violència palestina a Israel.

Al novembre de 1995 va ser assassinat el primer ministre israelià Isaac Rabin a mans d'un extremista jueu. Els laboristes, defensors del procés de pau, però que apareixien com incapaços de donar seguretat a la seva població, van perdre les eleccions de maig de 1996.

El nou govern conservador dirigit per Benjamín Netanyahu pretén conciliar les pretensions colonitzadores amb la continuació del procés de pau i responsabilitza a la ANP de la seguretat d' Israel; com a resultat d' això creix la desconfiança, es congelen les negociacions i es recrueix la violència. Son cada vegada més freqüents les revoltes populars palestines que la pròpia policia palestina no pot controlar, el que porta a pensar que el procés de pau està en perill.

Posició Palestina

A continuació se presenten les posicions palestines al voltant de:

- Fronteres

- La posició de Palestina respecte a la aplicació de les fronteres és directe: les fronteres internacionals entre els estats de Palestina i d' Israel. Ambdós estats tenen dret a viure en pau i seguretat dintre de les fronteres reconegudes.
- Les bases primàries per aquesta posició palestina és la Resolució 242 del Consell de Seguretat de les Nacions Unides, que accentua la inadmissibilitat de l' adquisició del territori per guerra i crida a la retirada de les forces armades

israelianes dels territoris ocupats a la guerra de 1967 i la dreta palestina internacionalment reconeguda a l' autodeterminació.

- En virtut al seu dret d' independència, Palestina posseeix sobirania i té per al dret per a establir un Estat independent en aquest territori.
- La decisió sobre aquest estat i quines institucions establir en ella, són decisions que les competeix únicament al poble palestí. El PLO, com únic representant legítim de Palestina, és el mitjà a través del qual s' expressen les decisions polítiques del poble.
- Israel ha exercit control sobre Palestina des de la guerra de 1967 i Palestina considera aquest país com un inquilí bel·ligerant sense dretes a l' ocupació del seu territori.

- Jerusalem

- Segons el que s' indica a la declaració de 1993, Jerusalem (i no només Jerusalem de l'est) és el tema de les negociacions permanents en aquest conflicte. Com part del territori ocupat al 1967, Jerusalem del est està conforme al consell 242 de la seguretat de les Nacions Unides i es part del territori sobre el qual l' estat palestí exercirà sobirania declarant a Jerusalem com capital seu.
- Dintre de Jerusalem, independentment de la resolució en quant a la sobirania, no hi ha d'haver divisió física que ocasioni la lliure circulació de persones dintre d' ella. En quant als llocs de importància religiosa, la majoria dels quals estan situats dintre de la ciutat vella de Jerusalem del est, Palestina se compromet a garantir la llibertat d'adoració i facilitat d'accés a aquestes zones; agafant totes les mesures possibles amb l'objectiu de protegir i preservar la dignitat de d'aquests indrets.

- Assentaments

- Son il·legals i han de ser desmuntats.
- La prohibició contra la presa del territori amb la força està estipulat a la Quarta Convenció de Ginebra. A la resolució 465, el Consell de Seguretat de les Nacions Unides va exigir que Israel desmuntés els assentaments existents als territoris àrabs que va ocupar des de 1967, incloent Jerusalem.
- Els establiments instaurats per Israel, geogràficament fragmenten el territori; minant així la viabilitat del *statehood* palestí. Aquests ocasionen cargues intolerables al moviment i al desenvolupament lliure dels palestins privant-los de recursos importants com l' aigua i transport.

- Refugiats

- Cada refugià palestí té el dret de retornar a la seva terra; així com reclamar la retribució de la seva remuneració per les pèrdues i danys ocasionats.
- La posició palestina al voltant dels refugiats se basa en la Resolució 194 (1948) de la Assemblea General de l' ONU.
- Palestina proposa coordinar amb partits rellevants, un pla detallat de repatriació que inclou les modalitats i horaris per la tornada dels refugiats. Aquest pla ha d'assegurar la seguretat i la dignitat del retorn d'aquests d'acord amb les normes internacionals dels drets humans.

-Aigua²

- La sobirania palestina té implicacions directes pels drets sobirans palestins sobre els recursos naturals. Al que referència l' aigua; l' Estat de Palestina té dret a una part equitativa i raonable de aquífers internacionals a la regió oest i la zona del

² Ferran Izquierdo. *Apunts Conflictes pels recursos: Aigua i petroli*

riu de Jordània. Així mateix té el control únic als sistemes d'aigua establerts dins de les fronteres palestines.

- Durant la ocupació, Israel va controlar fermament l'accés palestí a l'aigua. Actualment, els israelians consumeixen entre tres i quatre vegades més aigua (per càpita) que els palestins. Però, Palestina necessita la seva part legítima d'aigua per satisfer les necessitats d'una població palestina creixent i permetre que el sector agrícola arribi a la seva capacitat màxima.

- Seguretat

- El PLO intenta estructurar relacions de seguretat entre els estats de Palestina i d'Israel de tal manera que es promouen les bones relacions amistoses entre els dos estats. Així mateix, vol crear mecanismes de cooperació i mostrar respecte amb els estàndards internacionals dels drets humans.
- Les relacions de seguretat entre els estats de Palestina i Israel es deuen a estructurar per reflectir no només les preocupacions de la seguretat del poble israelià, sinó també pels de dretes i els interessos dels palestins.

- Relacions amb els veïns

- L'Estat de Palestina com estat sobirà té el dret de definir i de conduir independentment les seves relacions internacionals. PLO té la voluntat de promoure la cooperació entre Israel i Palestina. S'intenta la cooperació amb varis sectors com: agricultura, aigua cultura i matèries marines, control de armaments, comunicacions, prevenció de crims, cultura, relacions econòmiques, energia, ambient, explotació de recursos naturals, salut, seguretat, benestar social, esports, turisme i transport.

Posició Israeliana

El poble jueu ha estat errant, des de que, un segle abans de Crist, comença la diàspora³, una vegada es expulsat de la terra d' Israel. Des de llavors el sionisme⁴ lluita per tornar a la terra de la qual foren obligats a marxar. Aquest és l'inici del problema : lluita per tornar a establir-se en una terra que consideren seva.

A principis del segle XX, al 1917, el govern britànic, que tenia el mandat sobre Palestina després de la promulgació de la independència sobre Turquia, envia un document en què declara que “veuria amb bon ulls l'assentament a Palestina com una llar nacional per al poble jueu”. Pels àrabs, aquesta acció es tractava d'una usurpació de la terra dels seus antecessors a mans d'un petit estat jueu.

A partir d'aquest document comença, el retorn del poble jueu des de tots els racons del món. La hostilitat àrab creix i els britànics decideixen bloquejar la immigració en el moment en què comença la Segona Guerra Mundial i sis milions de jueus eren exterminats a Europa.

Els moviments de resistència i la insurrecció jueva lluita perquè els seus compatriotes poguessin continuar entrant a Palestina, comencen el assentaments jueus i les lluites per aconseguir les terres, cultius i negocis més fructífers.

Al 1947, els Estats Units decideixen fragmentar el territori en dos estats independents, fragmentats en tres parts, però els àrabs es neguen. Explota la primera guerra civil i l' èxode dels palestins que s' assenten en els països veïns.

El tractat de pau de 1949 no soluciona el problema, i, al 1956, explota la segona guerra àrab israeliana amb Egipte pel Canal de Suez. La tercera guerra (La Guerra dels sis dies), al 1967, accentua el problema existent. Els jueus s' estenen pel territori àrab i els palestins, siris, libanesos, jordans i egipcis es reuneixen en els seus respectius territoris.

³ El concepte de diàspora (del grec antic *διασπορά*, "esplai de llavors") es refereix a la dispersió dels jueus per tot el món. Originalment es va utilitzar per a referir-se a l'exili dels jueus del Regne de Judà el 586 a.C. a Babilònia, i després per l'exili provocat per la destrucció de Jerusalem pels romans el 135 d.C. El terme, però, també es refereix als moviments històrics de la població jueva dispersa, i el seu desenvolupament cultural a les nacions on es van establir. En aquest sentit la fi de la diàspora està representada per la creació de l'estat d'Israel el 1948.

A més de representar històricament l'exili del poble, la diàspora està relacionada amb la religió jueva. Primerament es veu com a càstig de Déu pels pecats d'idolatria comesos abans de la captivitat babilònica. També, la Tanakh conté nombroses profecies sobre el retorn del poble a la Terra Promesa dels "confins de la Terra". D'acord a algunes profecies de la Tanakh, el retorn anuncia l'arribada del messiàs. Per això, el concepte de la diàspora, des del seu començament, la seva relació amb un territori físic, i la seva fi, amb el retorn del poble, està lligat a la religió jueva.

⁴ Moviment nacionalista jueu

La ONU decideix intervenir i obliga a Israel a retirar-se dels territoris ocupats després d'aquesta guerra i als estats àrabs a reconèixer l'estat independent d'Israel. També es va intentar donar una solució als problemes dels refugiats palestins.

Però encara faltava una quarta guerra en què s'enfrontaren siris i egipcis contra els israelians a la zona del Canal de Suez i als Altos del Golán.

Al 1994, i després d'anys de tensió entre Israel i Palestina el Nobel de la Pau recau sobre Yasir Arafat, president de la Autoritat Nacional Palestina i Isaac Rabin, primer ministre israelià, per l'intent de pacificació al Pròxim Orient. En aquest moment, la solució del conflicte pels palestins servia per aconseguir la autonomia de Gaza i Cisjordania (territoris ocupats al 1967), a més d'unes eleccions. Pels israelians Arafat havia de radicar el terrorisme d'aquest grup: Hamas i Jihad Islàmica per poder retirar les tropes israelianes dels territoris ocupats.

Al novembre de 1995, el procés de Pau pateix un revés. Isaac Rabin, principal promotor dels acords amb els palestins va ser assassinat per un extremista jueu contrari al procés de pau. A partir de llavors els seus successors Simón Perez i Netanyahu, foren més procàvids i moderats. Les conversacions amb els palestins a Oslo al 1993, es van esborrar de la memòria israeliana.

El primer ministre israelià, Barak acudeix al camp neutral de Camp Davis, per intentar impulsar de nou una pau durament congelada. Però a partir de l'assassinat d'Isaac Rabin té que negociar amb despeses del seu poble i el sionisme, per no "caure" en l'error de posar la seva vida en perill. En aquest moment la coalició que li permet governar es troba debilitada: els ortodoxos han trencat el seu acord amb el govern de Barak i el deixa en minoria.

El conflicte Israel- Palestina és un tira i amolla pels territoris apropiats i defensats com a propis. Els Palestins volen tornar a la seva terra i recuperar espai, mentre que els israelians no estan disposats a deixar la terra de la qual diuen que van ser expulsats fa més de 2000 anys.

Gracias por visitar este Libro Electrónico

Puedes leer la versión completa de este libro electrónico en diferentes formatos:

- HTML(Gratis / Disponible a todos los usuarios)
- PDF / TXT(Disponible a miembros V.I.P. Los miembros con una membresía básica pueden acceder hasta 5 libros electrónicos en formato PDF/TXT durante el mes.)
- Epub y Mobipocket (Exclusivos para miembros V.I.P.)

Para descargar este libro completo, tan solo seleccione el formato deseado, abajo:

